

МОТИВИ
МОДЕЛИ
ПОДГОТВИТЕЛНИ
РИСУНКИ

PATTERNS
MODELS
DRAWINGS

The Parable of the Prodigal Son (detail).
Model notebook of Radu, 18th c. (photo after Radu Zugravu: caiete de modele. Ediție facsimilată după manuscrisele românești 4602 și 5307 ale Bibliotecii Academiei Române. București, 2018)

Притча за блудния син (детайл).
Тефтер с образци на Раду Зограф, XVIII в.
(фотография по: Radu Zugravu: caiete de modele. Ediție facsimilată după manuscrisele românești 4602 și 5307 ale Bibliotecii Academiei Române. București, 2018)

Изкуствоведски четения 2019

Art Readings 2019

ИЗКУСТВОВЕДСКИ ЧЕТЕНИЯ

Тематичен рецензиран годишник за изкуствознание в два тома

ART READINGS

Thematic Peer-reviewed Annual in Art Studies, Volumes I–II

Международна редакционна колегия
International Advisory Board

Andrea Babuin (Italy)

Konstantinos Giakoumis (Albania)

Nenad Makuljević (Serbia)

Vincent Debiais (France)

Редактори от ИИИЗк
In-house Editorial Board

Emmanuel Moutafov

Margarita Kuyumdzhieva

Съставители

Edited by

Emmanuel Moutafov

Margarita Kuyumdzhieva

Publisher

Institute of Art Studies

21 Krakra Str.

1504 Sofia

Bulgaria

www.artstudies.bg

© Институт за изследване на изкуствата, БАН, 2020

© Institute of Art Studies, BAS, 2020

ИЗКУСТВОВЕДСКИ ЧЕТЕНИЯ
Тематичен рецензиран годишник за изкуствознание в два тома
2019.I. – Старо изкуство

**МОТИВИ. МОДЕЛИ.
ПОДГОТВИТЕЛНИ РИСУНКИ**

PATTERNS. MODELS. DRAWINGS

ART READINGS
Thematic Peer-reviewed Annual in Art Studies, Volumes I–II
2019.I. Old Art

съставители
Емануел Мутафов
Маргарита Куюмджиева

edited by
Emmanuel Moutafov
Margarita Kuyumdzhieva

София 2020

Конференцията и издаването на сборника се реализират
с финансовата подкрепа на
ФОНД „НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“ ПРИ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

Contents

Model – Image Relation in Christian Art and Its Research. Some Remarks on Treatises on Painting, Model Books and <i>Hermeneiai Zographikes</i> <i>Emmanuel Moutafov</i>	9
The Copying of Images: Roman Art Cases from Bulgaria <i>Marina Koleva</i>	21
Няколко графити от западната фасада на църквата „Св. Димитър“ в Бобошево <i>Иван Билярски</i>	37
Мотивът „строеж на църква за 40 дни“ <i>Иванка Гергова</i>	57
God’s Punishment for King David’s Census in the Religious Art of the Balkans: Texts, Images and Contexts <i>Margarita Kuyumdzhieva</i>	75
Trois cahiers de modèles des peintres roumains du XVIIIe siècle <i>Constantin I. Ciobanu</i>	91
A Post-Byzantine Sketchbook in the British Museum Library (MS Add. 43868) <i>Kalliopi-Phaidra Kalafati</i>	119
Have Working Drawings Contributed to a Common Artistic “Dialect”? Remarks on Sketches and Icons of Local Painting Workshops in the 19th Century Balkans <i>Andromachi Katselaki – Maria Nanou</i>	135
Reproducing Engravings on a Single Icon: The Case of the Theotokos Megaspelaitissa <i>Ioannis Vitaliotis</i>	153
Icon Templates in Religious Art of Imperial Russia. Moscow Old Believers and the Icon-Painting of the 17th Century <i>Anna Manukian</i>	175
Нови факти за тревненските зографи <i>Мариела Стойкова</i>	193
The Evangelists and Their Symbols in the Drawings in the Greek Manuscript in Harvard: Houghton Library, Typ 215 <i>Alexander Saminsky</i>	213
Ἀρατε πύλας (Psalm 23[24], 7-10). The Iconography of Christ Opening Hades’ Doors <i>Ilias Karalis</i>	237

Narrative Sequence in the Miniatures of Tsar Ivan Alexander's Gospel Book (British Library Add. MS 39627) <i>Elissaveta Moussakova</i>	261
Prototypes, Variations & Artistic Innovation: The Iconography of St John Vladimir on the Interplay Between Frescoes, Icons, Metalwork and Copperplate Engravings <i>Konstantinos Giakoumis</i>	277
Необичайно изображение в икона от XVIII век. Полагане пояса на Богородица <i>Георги Геров</i>	297
Изображенията на пророк Илия и св. Йоан Предтеча в свода на притвора на Сеславския манастир <i>Мария Колушева</i>	311
The Byzantine Representations of the Himation as a Possible Tool for Defining Specific Authorial Features of the Painters? A Connoisseurship Approach <i>Emilija Vuković</i>	337
Pentecostarion-based Scenes at the Church of Podgumer Monastery <i>Maya Zaharieva</i>	357
On an Iconographic Version of the Vision of St Peter of Alexandria from the 15th–16th Century <i>Tsveta Kuneva</i>	375
Темата „Христос Лоза“ в декоративната програма на един кивот за мощи <i>Дарина Бойкина</i>	391
Произведения на светогорски зографи в Рилския манастир от края на XVIII век <i>Александър Куюмджиев</i>	413
A Sailboat Sketch: Dating a Constructive Phase of the Old Cemetery Chapel of Pantokrator Monastery, Mount Athos <i>Phaidon Hadjiantoniou</i>	439
Visual “Intertextuality”: The Use of German Prints in Transylvanian Painting in the 15th and 16th Centuries <i>Ciprian Firea</i>	455
Ingenium, Inventio, Vis, Facilitas: Western Influences in Post-Byzantine Art and the Question of Imitability <i>Emily L. Spratt</i>	471
The Cult of St Nicholas the New Martyr of Sofia and His Representations at Sofia Churches in the Late 19th and Early 20th Century <i>Vesselina Yontcheva</i>	483
Неизвестна фотография от църквата „Св. Георги Мали“ в Несебър <i>Ivan Vanev</i>	509

ISBN: 9789548594851